DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 16 maj 2000 *

I mål C-274/97,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren P. Oliver och B. Doherty, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

sökande,

mot

Coal Products Ltd, Chesterfield (Förenade kungariket), företrätt av K.P.E. Lasok, QC, och P. Harris, barrister, befullmäktigade av A. Mott, solicitor, delgivningsadress: advokatbyrån Zeyen, Beghin, Feider, Loeff, Claeys och Verbeke, 56—58, rue Charles Martel, Luxemburg,

svarande,

angående dels en talan väckt av Europeiska gemenskapernas kommission med stöd av artikel 42 i EKSG-fördraget om återbetalning av ett belopp om 252 558 ecu, vilket motsvarar en ränterabatt som kommissionen hade beviljat Coal

* Rättegångsspråk: engelska.

Products Ltd inom ramen för ett avtal vars syfte var att ge det sistnämnda bolaget konsumtionsstöd avseende kol som producerats inom gemenskapen, jämte ränta enligt en räntesats om åtta procent från och med den 1 november 1995, dels ett genkäromål från svaranden om utbetalning av ett belopp om 46 010 ecu jämte ränta från och med den 3 februari 1995,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden L. Sevón samt domarna D.A.O. Edward (referent) och P. Jann,

generaladvokat: N. Fennelly,

justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden avgivits vid förhandlingen den 8 juli 1999 av: Coal Products Ltd, företrätt av R. Thompson, barrister, och A. Mott samt kommissionen, företrädd av P. Oliver och B. Doherty,

och efter att den 16 september 1999 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 29 juli 1997, med stöd av en skiljedomsklausul som avtalats på grundval av artikel 42 i EKSG-fördraget, väckt talan mot bolaget Coal Products Ltd (nedan kallat CPL) om att detta bolag skall förpliktas att återbetala ett belopp om 252 558 ecu, vilket motsvarar en ränterabatt som kommissionen beviljade bolaget inom ramen för ett avtal vars syfte var att ge bolaget konsumtionsstöd avseende kol som producerats i gemenskapen, jämte ränta enligt en räntesats om åtta procent från och med den 1 november 1995.

2 CPL har i sitt svaromål framställt genkäromål och yrkat att kommissionen skall förpliktas att utbetala ett belopp om 46 010 ecu jämte ränta från och med den 3 februari 1995, alternativt från och med den 31 mars 1995, vilket motsvarar den resterande ränterabatt som CPL anser sig ha rätt till enligt det ovannämnda avtalet.

Det omtvistade avtalet

3 Den 21 maj 1992 ingick Europeiska kol- och stålgemenskapen (nedan kallad EKSG), företrädd av kommissionen, ett låneavtal (nedan kallat avtalet) med CPL, ett dotterbolag till British Coal Production. Enligt avtalet skulle kommissionen låna ut ett belopp om 10 000 000 GBP till CPL för att främja konsumtionen av kol som producerats inom EKSG i CPL:s fabriker för tillverkning av briketter och för omvandling av metan till elektricitet i Förenade kungariket.

4 Enligt artikel 6 i avtalet skulle lånet återbetalas i sin helhet den 28 maj 1997. Enligt artikel 7 hade CPL inte rätt att återbetala lånet i förtid. Enligt artikel 10 i avtalet förband sig CPL att inte sälja, överlåta eller förfoga över projektets tillgångar utan skriftligt godkännande i förväg av kommissionen.

5 I artikel 5.4 i avtalet stadgas att en ränterabatt skulle utbetalas enligt följande villkor:

"Med reservation för bestämmelserna i detta avtal, beviljar långivaren [kommissionen] låntagaren [CPL] en ränterabatt (nedan kallad rabatten) avseende hela lånebeloppet, uppgående till ett belopp uttryckt i GBP motsvarande 1 875 420 ecu. Rabatten utbetalas till låntagaren två gånger per år under de första fem åren som lånet löper, genom två lika stora utbetalningar om vardera 187 542 ecu som skall ske omkring den 28 maj respektive omkring den 28 november varje år. Den första utbetalningen skall ske omkring den 28 november 1992 och den sista utbetalningen omkring den 28 maj 1997, under förutsättning av att låntagaren har uppfyllt sina skyldigheter enligt avtalet vad gäller att i vederbörlig ordning betala ränta och alla andra belopp som bolaget vid något av dessa datum är skyldigt att erlägga avseende lånet. Vad som stadgats i artikel 11 skall dock i vart fall äga giltighet..."

6 I artikel 11.2 i avtalet stadgas följande:

"Lånet beviljas — och den ränterabatt som anges i artikel 5.4 beräknas — på grundval av antagandet att den faktiska konsumtionen av EKSG-kol under varje

konsumtionsår åtminstone kommer att vara lika stor som den uppskattade konsumtionen av EKSG-kol. Följaktligen skall följande bestämmelser tillämpas:

a) Om den faktiska konsumtionen av EKSG-kol under ett av de två konsumtionsår som omedelbart föregår bedömningsdagen är lägre än den uppskattade konsumtionen av EKSG-kol, kan långivaren (utan att det påverkar någon annan rättighet som långivaren har enligt detta avtal) genom skriftligt meddelande till låntagaren reducera den ränterabatt som låntagaren ursprungligen haft rätt till enligt detta avtal i proportion till skillnaden mellan uppskattad och faktisk konsumtion. Den del av ränterabatten som faktiskt har utbetalats till låntagaren och som överstiger det belopp som låntagaren skulle ha erhållit om den omräknade rabatten tillämpats redan från början skall omedelbart återbetalas av låntagaren i sin helhet eller, om långivaren så begär, återbetalas genom att långivaren drar av skuldbeloppet från kommande utbetalningar av ränterabatt.

b) Långivaren har, utöver de rättigheter som omnämns under a ovan och utan att det påverkar någon annan rättighet som långivaren har enligt detta avtal, rätt att, om:

i) den faktiska konsumtionen av EKSG-kol under något av de konsumtionsår som skall avslutas på den dag då den efterföljande rapporten skall inges är lägre än den konsumtion av EKSG-kol som utgör grund för den ränterabatt som är tillämplig på lånet vid denna tidpunkt (oavsett om det rör sig om den uppskattade konsumtionen eller en mindre mängd till följd av en tillämpning av bestämmelserna i stycke a ovan eller av en tidigare tillämpning av bestämmelserna i detta stycke b, och

ii) långivaren anser att en sådan skillnad är av väsentlig betydelse,

genom skriftligt meddelande till låntagaren reducera ränterabatten för det aktuella konsumtionsåret och för varje efterföljande konsumtionsår enligt samma proportionerliga beräkningsmetod som anges under a ovan (på grundval av den faktiska konsumtionen av EKSG-kol under det aktuella konsumtionsåret). Den sista meningen under a ovan skall även tillämpas på de rättelser som företas i enlighet med bestämmelserna i förevarande stycke b.

..."

7 I artikel 1 i avtalet fastställdes målet för årskonsumtionen (nedan kallad uppskattad konsumtion av EKSG-kol) till 350 000 ton. Enligt samma artikel avsågs med "faktisk konsumtion av EKSG-kol" den "mängd EKSG-kol som faktiskt konsumerats i industrianläggningarna under det senaste konsumtionsåret". För vart och ett av de två konsumtionsår som omedelbart föregått bedömningsdagen var det emellertid "genomsnittskonsumtionen per år under dessa två år" som skulle beaktas. Vad gäller "konsumtionsår", så definierades detta som "en period motsvarande ett kalenderår till och med den 27 maj under vart och ett av åren 1994—1998". Enligt nämnda artikel anses den tredje årsdagen av den dag då lånet lämnades till låntagaren, det vill säga den 28 maj 1995, vara "bedömningsdagen". De fjärde och femte årsdagarna av den dag då lånet utbetalades, det vill säga den 28 maj 1996 respektive den 28 maj 1997, definierades som "datumen då efterföljande rapporter skall inges".

8 Enligt dess artikel 19 var avtalet underställt engelsk rätt, och varje krav eller tvist rörande avtalets giltighet, tolkning eller fullgörelse skulle underställas EG-domstolens exklusiva behörighet i enlighet med artikel 42 i fördraget.

9 Till följd av att CPL köptes upp av sina anställda, ville bolaget omedelbart återbetala lånet. I en skrivelse av den 23 januari 1995 gick kommissionen med på denna begäran, under förutsättning av att CPL godtog följande förslag:

"Eftersom bedömningsdagen ännu inte kommer att ha inträffat vid dagen för den förtida återbetalningen, föreslår vi att rabatten beräknas proportionerligt fram till dagen för den förtida återbetalningen. Detta kan således leda såväl till att en del av rabatten återbetalas till EKSG, som att ett överskott utbetalas till CPL.

Vi skulle således vara tacksamma om CPL överlämnar fullständiga uppgifter till oss avseende kolkonsumtionen under de tre år som omedelbart föregick den dag då de anställda köpte företaget. Vi föreslår att dessa upplysningar skall lämnas inom 60 dagar och att detta skall ske i den form som föreskrivs i avtalet, på samma sätt som om rapporten hade inlämnats vid bedömningen."

10 I en skrivelse av den 30 januari 1995 medgav CPL att en "korrigering av den rabatt som redan utbetalats kan visa sig vara nödvändig, och denna korrigering skall grunda sig på en kontrollperiod som avslutas på dagen för återbetalningen av lånet".

Parternas argument

11 Till stöd för kravet att CPL skall återbetala 252 558 ecu har kommissionen anfört att detta belopp utgör skillnaden mellan de 750 168 ecu som redan har utbetalats såsom ränterabatt till CPL och de 497 610 ecu som CPL enligt dess beräkningar har rätt till. Enligt kommissionen skall nämligen konsumtionsmålet avseende

EKSG-kol för 20-månadersperioden mellan den 28 maj 1993 och den 29 januari 1995 sänkas i förhållande till denna periods längd, således till 583 333 ton, det vill säga 5/6 (eller 20/24) av den uppskattade konsumtionen av EKSG-kol (700 000 ton) under de två konsumtionsår som föregick bedömningsdagen den 28 maj 1995. CPL har konsumerat 464 332 ton EKSG-kol under denna 20-månadersperiod, det vill säga 79,6 procent av det ändrade konsumtionsmålet, och har således endast rätt till 79,6 procent av den ränterabatt som är hänförlig till denna period, det vill säga 79,6 procent av en tredjedel (20/60) av det belopp om 1 875 420 ecu som utgör den totala rabatt som föreskrivits i avtalet avseende hela den tidsperiod under vilken avtalet skulle fullgöras. Med beaktande av den utbetalning om 750 168 ecu som kommissionen redan gjort avseende 32-månadersperioden mellan det att avtalet trädde i kraft och den 29 januari 1995, anser sig kommissionen ha fog för att kräva återbetalning av ett belopp om 252 558 ecu jämte ränta.

12 CPL har åberopat två huvudsakliga grunder för sin talan. För det första har CPL hävdat att ett nytt separat avtal kommit till stånd genom skrivelserna av den 23 respektive den 30 januari 1995, vilket innebär att avtalet implicit har sagts upp. Eftersom detta nya avtal emellertid inte innehåller någon klausul som ger EG-domstolen behörighet att döma i målet, skall föreliggande talan avvisas.

13 I andra hand har CPL i sak hävdat att bolaget för den aktuella perioden har rätt till en rabatt om 796 178 ecu. Eftersom bolaget endast har erhållit ett belopp om 750 168 ecu, anser det sig ha rätt till skillnaden mellan dessa belopp, således 46 010 ecu.

14 CPL har hävdat att kommissionen har ändrat bedömningsperioden genom att tidigarelägga utgångspunkten för denna till den 28 maj 1992. CPL har i detta hänseende hänvisat till kommissionens skrivelse av den 23 januari 1995 och åberopat, för det första, kommissionens inställning att den kontrollperiod avseende kolkonsumtionen på grundval av vilken rätten till rabatt beräknas skulle avslutas när lånet återbetalades och, för det andra, kommissionens hänvisning till en proportionerlig beräkning av den rabatt som CPL faktiskt hade

rätt till och dess begäran att CPL skulle lämna uppgifter om konsumtionen under de tre år som föregick dagen för köpet av bolaget. CPL anser emellertid att endast konsumtion som skett efter den 28 maj 1993 skall beaktas vid beräkningen av rabatten. CPL har således medgett att dess faktiska konsumtion av EKSG-kol under den 20 månader långa konsumtionsperioden endast uppgick till 79,6 procent av den korrigerade uppskattade konsumtionen. CPL har icke desto mindre påstått att det är dessa sifferuppgifter som skall tillämpas vid beräkningen av hur stor del av rabatten bolaget har rätt till avseende den 32-månadersperiod som följde på den tidpunkt då lånet beviljades och den första delen av rabatten utbetalades. CPL har därvid räknat fram ett belopp om 796 178 ecu.

15 Vid den muntliga förhandlingen har CPL föreslagit en annan tolkning av avtalet. Resultatet av en ny beräkning enligt denna tolkning skulle bli att kommissionen har en fordran på CPL uppgående till 3 751 ecu. Kommissionen har emellertid i detta hänseende åberopat artikel 42.2 första stycket i rättegångsreglerna och gjort gällande att denna tolkning utgör en ny grund.

Domstolens behörighet

16 Enligt CPL har skriftväxlingen mellan bolaget och kommissionen haft till följd att avtalsförhållandet upphört och att avtalet har ersatts av ett nytt avtal, som inte innehåller någon prorogationsklausul som ger domstolen behörighet.

17 Det kan konstateras dels att hänvisningen till avtalet är nödvändig för att göra skriftväxlingens innehåll och betydelse förståeliga, dels att nämnda skrivelser inte innehåller något stadgande som i grunden är oförenligt med klausulerna i

nämnda avtal. Avtalsbestämmelserna kan tillämpas trots att kommissionen gick med på att CPL återbetalade lånet i förtid.

18 Med tillämpning av kriterier ur relevant rätt, nämligen den engelska, kan följaktligen slutsatsen dras att skriftväxlingen inte har inneburit att avtalet har sagts upp. Artikel 19 i avtalet är därmed fortfarande tillämplig i föreliggande tvist.

I sak

19 Kommissionens argument, såsom de har återgetts i punkt 11 i denna dom, bygger på antagandet att det finns ett samband mellan utbetalningen av ränterabatten under låneperioden, det vill säga mellan åren 1992 och 1997, och frågan huruvida konsumtionsmålen avseende EKSG-kol uppnåtts under de fem konsumtionsåren, det vill säga mellan maj 1993 och maj 1998. Detta skulle innebära att all ränterabatt som beviljats före det att avtalsförhållandet avslutades skall betraktas som ett förskott intill dess att räkenskaperna slutgiltigt avslutats. Ett sådant samband kan emellertid inte på något sätt utläsas av avtalet.

20 I avtalet föreskrivs nämligen inte något automatiskt samband mellan de betalningar som hänför sig till ett givet rabattår och den faktiska konsumtionen av EKSG-kol under året därefter. Avtalet innehåller inte heller något stadgande om ett samband mellan den totala rabatt som CPL har rätt till och den totala konsumtionen under de fem år som skall beaktas.

21 Det följer tvärtom av artikel 11.2 a i avtalet att rätten till den del av rabatten som utbetalats fram till bedömningsdagen, det vill säga under de första tre år som avtalet gällde, definitivt är förvärvad efter det att rabatten i förekommande fall har korrigerats nedåt i förhållande till en lägre faktisk konsumtion av EKSG-kol

än den uppskattade konsumtionen under de två första konsumtionsår som föregick bedömningsdagen. Rätten till denna del av rabatten kan inte senare påverkas av konsumtionen efter detta datum.

22 Det kan dessutom konstateras att avtalet inte innehåller någon klausul som rör återbetalning av den rabatt som har utbetalats under det år som föregått det sista konsumtionsåret för det fall att den faktiska konsumtion av EKSG-kol varit otillräcklig under det sistnämnda året. Enligt avtalet finns det ingen skyldighet att inge en rapport om detta, vilket emellertid är en ovillkorlig förutsättning för att räkenskaperna slutgiltigt skall kunna avslutas på ett sådant sätt som kommissionen önskar. Den beräkningsmetod som kommissionen har föreslagit skulle emellertid, om den godtogs, innebära att kommissionen ges rätt att kontrollera konsumtionen under det sista året som avtalet gällde, fastän någon sådan rätt inte på något sätt kan utläsas av avtalet.

23 Härav följer att hänvisningen i skriftväxlingen till en proportionerlig beräkning av rabatten fram till den dag då den förtida återbetalningen sker inte kan uppfattas så, att ett direkt samband därigenom upprättats mellan den femårsperiod under vilken rätt till rabatt föreligger och den femårsperiod som inleddes ett år senare och för vilken ett konsumtionsmål avseende EKSG-kol angetts i avtalet. Den tolkning av avtalet som kommissionen föreslagit till stöd för sitt yrkande om återbetalning av ett belopp om 252 558 ecu jämte ränta från och med den 1 november 1995 kan därför inte godtas.

24 CPL har till stöd för sitt genkäromål, genom vilket bolaget yrkat att kommissionen skall förpliktas att till det utbetala 46 010 ecu jämte ränta, grundat sig på beräkningar som gjorts enligt samma förutsättningar som kommissionens beräkningar, och som likaledes bygger på antagandet att det finns ett direkt samband mellan den period som skall beaktas avseende utbetalningen av rabatten och den period som avser faktisk konsumtion av

EKSG-kol. En sådan argumentation kan av samma skäl som angetts under punkterna 19—23 i denna dom inte godtas, och CPL:s yrkande skall således avslås.

25 Vad gäller det argument som CPL framfört under den muntliga förhandlingen, kan det konstateras att detta utgör en ny rättslig grund. Eftersom kommissionen i detta hänseende har åberopat artikel 42.2 första stycket i rättegångsreglerna, skall denna grund avvisas.

26 Härav följer att såväl kommissionens talan som CPL:s genkäromål skall ogillas.

Rättegångskostnader

27 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Enligt artikel 69.3 första stycket kan dock domstolen, om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter, besluta att kostnaderna skall delas eller att vardera parten skall bära sin kostnad. Eftersom kommissionen och CPL båda tappat målet skall vardera parten bära sin kostnad.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

följande dom:

1) **Europeiska gemenskapernas kommissions talan och Coal Product Ltd:s genkäromål ogillas.**

2) **Europeiska gemenskapernas kommission och Coal Product Ltd skall vardera bära sin rättegångskostnad.**

Sevón Edward Jann

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 16 maj 2000.

R. Grass L. Sevón

Justitiesekreterare Ordförande på första avdelningen